

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Obvodní soud pro Prahu 2 rozhodl soudcem JUDr. Pavlem Vlachem ve věci žalobce: A [redacted] S [redacted] nar. [redacted] bytem [redacted], zastoupeného JUDr. Vladimírem Řičicou, advokátem, se sídlem Praha 4, Voráčovská 14, proti žalované: **Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti**, se sídlem Vyšehradská 16, Praha 2, o odškodnění nemajetkové újmy zaplacením částky **1.922.000,- Kč**,

t a k t o :

- I. Žaloba, že žalovaná je povinna zaplatit žalobci částku 1.922.000,- Kč s příslušenstvím, **se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou podanou u zdejšího soudu dne 16.1.2008 se žalobce na žalované domáhal zaplacení částky 6.000.000,- Kč s příslušenstvím (úrokem z prodlení v zákonné výši od 17.1.2008 do zaplacení) na náhradě škody (celkem částkou 3.000.000,- Kč) a odškodnění nemajetkové újmy (celkem částkou 3.000.000,- Kč), jež mu vznikly v důsledku nezákonného zahájení a vedení trestního stíhání vůči jeho osobě, jakož i výkonu vazby v jeho rámci.

Žalobní požadavek sestával z níže uvedených dílčích nároků:

- a) odškodnění nemajetkové újmy způsobené jak zahájením a vedením trestního stíhání jako takového, tak pobytem ve vazbě, jakož i nepřiměřenou délkou trestního stíhání (dle žalobce od [redacted] do [redacted]) ve výši celkem 3.000.000,- Kč,
- b) náhrady škody odpovídající ušlému zisku z obchodů nerealizovaných v důsledku trestního stíhání ve výši 771.000,- Kč,
- c) náhrady škody odpovídající ušlému výdělků za období vazby ve výši 162.000,- Kč (když průměrný měsíční výdělek žalobce před vzetím do vazby činil částku [redacted] Kč, žalobce strávil ve vazbě dva měsíce),
- d) náhrady škody odpovídající ušlým tantiémám a podílu na zisku za období vazby ve výši 162.000,- Kč,
- e) náhrady škody odpovídající vynaloženým nákladům právního zastoupení v trestním řízení ve výši 360.000,- Kč,
- f) náhrady škody odpovídající ušlému výdělků za období od [redacted] do [redacted] ve výši 810.000,- Kč,
- g) náhrady škody odpovídající znehodnocení akcií společnosti [redacted] jejímž byl žalobce majoritním akcionářem, ve výši [redacted] Kč, přičemž toto znehodnocení klade žalobce do souvislosti s konkursem prohlášeným na společnost dne [redacted] a prohlášení konkursu do souvislosti mj. s trestním stíháním zahájeným vůči jeho osobě v [redacted]

Žalobce odůvodnil žalobu tím, že sdělením obvinění ze dne 6.4.1998, sp.zn. [redacted] bylo vůči němu jako obviněnému zahájeno trestní stíhání ve smyslu ust. § 160 odst. 1 trestního řádu (dále "TR") pro údajné trestné činy podvodu podle ust. § 250 odst. 1, 4 a maření výkonu úředního rozhodnutí podle ust. § 171 odst. 1 písm. c) trestního zákona (dále "TZ"), pro něž bylo trestní stíhání i nadále vedeno. Dne [redacted] byl žalobce vzat do vazby, z této byl propuštěn dne [redacted]. Trestní stíhání žalobce bylo skončeno usnesením státního zástupce Vrchního státního zastupitelství v Praze ze dne 17.11.2006, sp.zn. [redacted] jež bylo žalobci doručeno dne 2.1.2007 a nabylo právní moci (dle žalobce) dne 18.1.2007. Tímto rozhodnutím bylo potvrzeno usnesení státního zástupce Městského státního zastupitelství v Praze ze dne 13.3.2006, sp.zn. [redacted] jímž bylo trestní stíhání žalobce zastaveno. Žádná trestná činnost, jež byla žalobci kladena za vinu, tedy nebyla prokázána. Zahájení a další vedení trestního stíhání vůči žalobci shledává žalobce s ohledem na jeho výsledek nezákonným, zakládajícím nárok na odškodnění. Na základě uvedeného žalobce požádal žalovanou dne 17.7.2007 o náhradu škody a odškodnění nemajetkové újmy celkem ve výši žalované částky, věcně sestávající z položek viz výše. Žalovaná žádosti žalobce o odškodnění nevyhověl, což mu sdělila dopisem ze dne 13.12.2007, žalobci doručeným dne 2.1.2008. Žalobci proto s ohledem na negativní stanovisko žalované nezbyvá, než se svého práva na náhradu škody a odškodnění nemajetkové újmy domáhat u soudu podanou žalobou

Zdejší soud rozsudkem ze dne 10.2.2011, č. j. 23 C 8/2008-87, uložil žalované povinnost zaplatit žalobci částku [redacted] Kč s příslušenstvím (na nárocích sub. c/ a d/), ve zbytku (tj. co do částky [redacted] Kč s příslušenstvím) žalobu zamítl.

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozsudkem ze dne 10.11.2011, č.j. 25 Co 387/2011-141, změnil rozsudek zdejšího soudu jako soudu prvního stupně v zamítavém výroku jen tak, že uložil žalované povinnost zaplatit žalobci dalších [redacted] Kč s příslušenstvím na nároku sub. a) v části požadovaného odškodnění nemajetkové újmy za výkon vazby, jinak jej potvrdil.

Nejvyšší soud jako soud dovolací k dovolání žalobce rozsudkem ze dne 30.10.2013, č.j. 30 Cdo 1203/2012-179, zrušil shora uvedené rozsudky odvolacího i zdejšího soudu v části zamítnutí žaloby na odškodnění nemajetkové újmy v částce 2.892.000,- Kč s příslušenstvím a věc v tomto rozsahu vrátil zdejšímu soudu k dalšímu řízení; ve zbývajícím rozsahu dovolání žalobce odmítl (dovolání žalované pak zamítl).

Předmětem řízení po kasačním rozhodnutí dovolacího soudu tak zůstal nárok sub. a) v rozsahu částky 2.892.000,- Kč s přísl. Ve vztahu k uvedenému nároku uložil dovolací soud zdejšímu soudu předně vyzvat žalobce k odstranění neurčitosti žaloby postupem podle § 43 odst. 1 o.s.ř. stran rozlišení, jakou částku z celkové částky 1.392.000,- Kč (původně žalovaných ██████████ Kč mínus odvolacím soudem přiznaných ██████████ Kč) požaduje jako odškodnění nemajetkové újmy z důvodu trestního stíhání a jakou z důvodu výkonu vazby (když výši žalobního požadavku vztaženého k nepřiměřené délce trestního stíhání částkou 1.500.000,- Kč žalobce specifikoval již v předchozím průběhu řízení). U částky požadované z důvodu způsobení nemajetkové újmy samotným trestním stíháním pak dovolací soud uložil soudu zdejšímu vyzvat žalobce ke specifikaci, v jakém rozsahu připadá daná částka na újmu vzniklou mu před účinností zákona č. 160/2006 Sb., tj. do 26. 4. 2006 včetně, a v jakém již spadá do účinnosti daného zákona, aby bylo možno nárok v prvním rozsahu vyloučit k samostatnému projednání a rozhodnutí a napravit ve vztahu k němu nedostatek věcné nepříslušnosti zdejšího soudu. Následně pak bylo soudu prvního stupně dovolacím soudem uloženo takto vymezené nároky posoudit, a to v prvé řadě ve vztahu k žalovanou uplatněné námitce promlčení.

Shora uvedené pokyny dovolacího soudu realizoval zdejší soud usnesením ze dne 7.1.2014, č.j. 23 C 8/2008-187. V návaznosti na něj žalobce doplnil (opravil) žalobu tak, že se tedy domáhá:

- 1) zadostiučinění za nemajetkovou újmu, jež mu vznikla v důsledku zahájení a pokračování (vedení) trestního stíhání (samého) zaplacením částek 970.000,- Kč za období trestního stíhání od jeho zahájení do 26.4.2006 a 65.000,- Kč za období trestního stíhání od 27.4.2006 do jeho „skončení... 17.11.2006“.
- 2) zadostiučinění za nemajetkovou újmu, jež mu vznikla v důsledku nepřiměřené délky trestního stíhání, ve výši 1.500.000,- Kč;
- 3) zadostiučinění za nemajetkovou újmu, jež byla žalobci způsobena nezákonným omezením osobní svobody (výkonem vazby) v délce 93 dnů, a to ve výši ██████████ Kč (5.000,- Kč / den omezení osobní svobody minus z tohoto titulu již přiznaných ██████████ Kč).

Usnesením ze dne 4.2.2014, č.j. 23 C 8/2008-193, zdejší soud vyloučil nárok na odškodnění nemajetkové újmy za trestní stíhání (samé) v období do 26.4.2006 částkou 970.000,- Kč k samostatnému řízení.

Předmětem řízení tak zůstal nárok žalobce na odškodnění nemajetkové újmy zaplacením částky 1.922.000,- Kč s přísl. (65.000,- Kč + 1.500.000,- Kč + 357.000,- Kč; nárok sub. 1) v rozsahu částky 65.000,- Kč byl sice usnesením ze dne 3.6.2014 vyloučen k samostatnému řízení, jež bylo tímto usnesením současně přerušeno, dne 27.1.2015 vyhlášeným usnesením /jež nabylo právní moci téhož dne/ soud nicméně tento nárok opět spojil ke společnému řízení a současně rozhodl o jeho pokračování v tomto rozsahu).

Žalovaná (jednající v souladu s ust. § 6 odst. 1, 2 písm. a) zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti /dále jen „zákon“/ shora označenou organizační složkou) s žalobou nesouhlasila, navrhla její zamítnutí, vůči nárokům na odškodnění nemajetkové újmy vznesla námitku promlčení.

Již ze shodných tvrzení účastníků vzal soud za prokázané, že se žalobce obrátil na žalovanou s žádostí o odškodnění opřeno o skutečnosti subsumovatelné pozdějším žalobním tvrzením a že jí žalovaná nevyhověla. Žalobce tedy splnil podmínku pro soudní uplatnění jím v žalobě formulovaných nároků, předvídanou ust. § 14 zákona.

Pokud se jedná o průběh (ohraničení) trestního stíhání, ze záznamu o sdělení obvinění ze dne 6.4.1998 soud zjistil, že trestní stíhání pro shora uvedené trestné činy bylo proti žalobci zahájeno téhož dne. Z usnesení Městského státního zastupitelství ze dne 9.7.1998, č.j. [REDAKCE] soud zjistil, že žalobce byl dne [REDAKCE] od [REDAKCE] hod. vzat do vazby a že byl z vazby propuštěn dne [REDAKCE] neboť pominul důvod trvání (koluzní) vazby. Z usnesení MSZ v Praze ze dne 13.3.2006, sp.zn. [REDAKCE] soud zjistil, že tímto bylo trestní stíhání žalobce zastaveno podle ust. § 172 odst. 1 písm. b) TŘ a že toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 17.11.2006. Konečně z usnesení státního zástupce VSZ v Praze ze dne 17.11.2006, č.j. [REDAKCE] soud zjistil, že tímto byla zamítnuta stížnost jednoho z poškozených padaná proti shora posledně uvedenému rozhodnutí MSZ v Praze.

Vzhledem k tomu, že žalovaná namítla promlčení nároků, jež zůstaly předmětem řízení, posuzoval soud předně (v intencích pokynů dovolacího soudu) důvodnost této námítky (princip prevalence, přednosti procesní ekonomie).

Nároky sub. 1) a 2):

Uvedené nároky, odškodnitelné dle § 31a zákona č. 82/1998 Sb., se podle příslušných (níže citovaných) ustanovení tohoto zákona taktéž promlčují.

Podle ust. § 32 odst. 1 zákona nárok na náhradu škody podle tohoto zákona se promlčí za tři roky ode dne, kdy se poškozený dozvěděl o škodě a o tom, kdo za ni odpovídá. Je-li podmínkou pro uplatnění práva na náhradu škody zrušení rozhodnutí, běží promlčecí doba ode dne doručení (oznámení) zrušovacího rozhodnutí. Podle odst. 3 tohoto ustanovení se nárok na náhradu nemajetkové újmy promlčí za 6 měsíců ode dne, kdy se poškozený dozvěděl o vzniklé nemajetkové újmě, nejpozději však do deseti let ode dne, kdy nastala právní skutečnost, se kterou je vznik nemajetkové újmy spojen. Vznikla-li nemajetková újma nesprávným úředním postupem podle § 13 odst. 1 věty druhé a třetí nebo § 22 odst. 1 věty druhé a třetí, neskončí promlčecí doba dříve než za 6 měsíců od skončení řízení, v němž k tomuto nesprávnému úřednímu postupu došlo. Podle ust. § 35 zákona promlčecí doba neběží ode dne uplatnění nároku na náhradu škody do skončení předběžného projednání, nejdéle však po dobu 6 měsíců.

Zákon upravuje promlčení nároku na odškodnění nemajetkové újmy vzniklé nesprávným úředním postupem či nezákonným rozhodnutím kombinací objektivní desetileté a subjektivní šestiměsíční lhůty. Počátek běhu obou těchto lhůt nelze v případě nesprávného úředního postupu představovaného nepřiměřeně dlouhým řízením klást jinam než k okamžiku (pravomocného) skončení řízení, neboť odškodňovány nejsou jednotlivé průtahy, ale na řízení

je ve smyslu úvah o jeho přiměřenosti nahlíženo globálně, jako na celek (srov. rozsudek ESLP ve věci Slezák a ostatní proti České republice ze dne 11.10.2005, § 36). Okamžikem skončení řízení je pak dle v tomto směru ustálené judikatury, kterou pro již notorickou povahu tohoto závěru ani netřeba citovat, nabytí právní moci posledního rozhodnutí, které bylo v řízení vydáno – právě nejpozději k tomuto okamžiku je totiž dána vědomost účastníka řízení o vzniku nemajetkové újmy, jejíž rozsah je dán právě celkovou dobou a okolnostmi řízení. Uvedené plyne z ust. § 32 odst. 3 poslední věta zákona (srov. v tomto směru Vojtek, P.: Odpovědnost za škodu při výkonu veřejné moci - komentář, 2. vydání, Praha: C.H.Beck, 2007, str. 185: „náhradu nemajetkové újmy lze požadovat do šesti měsíců od skončení řízení i tehdy, nastaly-li průtahy jen v některé z dřívějších fází řízení“). Shodně se promlčuje i nárok na odškodnění nemajetkové újmy za nezákonné (z odškodňovacího pohledu) zahájení (vedení) trestního stíhání (samého) – i zde spadá počátek běhu promlčení v jedno s nabytím právní moci rozhodnutí definitivně deklarujícího nezákonnost trestního stíhání – viz v tomto směru např. rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 20.6.2012, sp.zn. 31 Cdo 619/2011, či ze dne 27.12.2012, sp.zn. 30 Cdo 962/2012.

Trestní stíhání žalobce pravomocně skončilo dne 17.11.2006. Úvahy žalobce, posouvající tento okamžik k pozdějšímu datu, nejsou správné (viz k tomu i druhý odstavec sedmé strany rozsudku dovolacího soudu vydaného v této věci). Žaloba byla podána u soudu dne 16.1.2008. Proto nelze uzavřít jinak, než že nároky sub. 1) a 2) jsou promlčeny – šestiměsíční promlčecí doba totiž ke dni podání žaloby i při započtení jejího maximálně šestiměsíčního stavění (§ 35 zákona) uplynula.

Soud proto žalobu v této části (již) ke vznesené námitce promlčení zamítl (§ 100 odst. 1 obč.zák.), aniž se věcně zabýval její důvodností. Soud neshledal žádné okolnosti, pro něž by výkon práva žalované představovaný vznesením námítky promlčení snad mělo být na místě shledat rozporným s dobrými mravy, žalobce ostatně žádné takové právně významné okolnosti ani netvrdil – v této souvislosti lze poukázat na v judikatuře ustálený výklad této problematiky (viz např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 17.10.2012, sp.zn. 30 Cdo 3825/2011), podle nějž „dobrým mravům zásadně neodporuje, namítá-li někdo promlčení práva uplatňovaného vůči němu, neboť institut promlčení přispívající k jistotě v právních vztazích je institutem zákonným, a tedy použitelným ve vztahu k jakémukoliv právu, které se podle zákona promlčuje. Uplatnění promlčecí námítky by se přičilo dobrým mravům jen v těch výjimečných případech, kdy by bylo výrazem zneužití tohoto práva na úkor účastníka, který marné uplynutí promlčecí doby nezavinil, a vůči němuž by za takové situace zánik nároku na plnění v důsledku uplynutí promlčecí doby byl nepřiměřeně tvrdým postihem ve srovnání s rozsahem a charakterem jím uplatňovaného práva a s důvody, pro které své právo včas neuplatnil.“ K uvedené situaci v dané věci zjevně nedošlo.

Nárok sub. 3):

Uvedený nárok promlčen není, jak vyložil dovolací soud na str. 6 a 7 jeho shora cit. rozsudku – jeho právní základ je totiž dán článkem 5 odst. 5 Úmluvy, pročež se promlčuje ve tříleté (obecné) promlčecí době podle § 101 obč. zák., jež začala běžet dne 18.11.2006 a ke dni podání žaloby zjevně neuplynula.

Žalobce považuje za adekvátní odškodnění nemajetkové újmy vzniklé mu v důsledku omezení osobní svobody vazbou v trvání 93 dnů částku 465.000,- Kč (tj. 5.000,- Kč/den); poté, co mu byla odvolacím soudem z tohoto titulu přiznána (a žalovanou zjevně zaplacená) částka [REDAKCE] Kč, se tak domáhá zaplacení částky [REDAKCE] Kč.

Při úvaze o stanovení adekvátní formy a výše odškodnění vycházel soud z ustálené judikatury Nejvyššího soudu (srov. zejm. rozhodnutí sp.zn. 30 Cdo 2357/2010 ze dne 11.1.2012 či sp.zn. 30 Cdo 914/2011 ze dne 31.5.2012), jež formuluje zásadní závěr, že „*při úvaze o formě a výši odškodnění v případě nezákonného omezení osobní svobody je třeba přihlédnout ke třem základním kritériím, kterými zpravidla jsou: povaha trestní věci, celková délka omezení osobní svobody a následky v osobní sféře poškozené osoby. Samotné držení ve vazbě má z povahy věci negativní dopady do svobody pohybu či do práva na soukromí, a v tomto ohledu výkon vazby sám o sobě působí újmu na základních právech, svobodách a důstojnosti dotčené osoby. Adekvátním odškodněním je částka v rozmezí 500,- Kč až 1.500,- Kč za jeden den trvání vazby, v jejímž rámci soud promítne jiné, zde uvedené a popřípadě neuvedené okolnosti svého posuzování. K tomuto rozmezí je však nutno přistupovat pouze jako k orientačnímu s tím, že podléhá toliko úvaze soudu v konkrétním případě, k jaké částce dospěje.*“, zdůrazňuje tedy zásadu finančního odškodnění nemajetkové újmy (neboť bez dalšího dochází k zásahu do vůbec nejzákladnějších práv, počínaje negací svobody pohybu a práva na soukromí, při současném zohlednění všech individuálních okolností dané věci („Při hodnocení následků neoprávněného držení ve vazbě v osobní sféře poškozené osoby je nutno vycházet z toho, že samotné držení ve vazbě má z povahy věci negativní dopady do svobody pohybu či do práva na soukromí a že v tomto ohledu výkon vazby sám o sobě působí újmu na základních právech, svobodách a důstojnosti dotčené osoby. Dále působí stres, nejistotu, úzkost apod. Navíc je třeba přihlédnout k dalším individuálním okolnostem jednotlivého případu, jakými mohou být životní podmínky ve vazební věznici, možnost kontaktu poškozené osoby s rodinnými příslušníky a s okolím, s tím související porušení práva na rodinný život atd. Popřípadě je třeba zabývat se též dopadem uvalení vazby do profesního života jedince, do jeho společenské pověsti a cti; v tomto ohledu může být popřípadě relevantní i skutečnost, že informace o zatčení a vzetí do vazby a za jakých okolností byla šířena.“ – 30 Cdo 2357/2010; „*Ustanovení § 31a odst. 2 zákona č. 82/1998 Sb. je zjevným případem normy s relativně neurčitou hypotézou, která není stanovena přímo právním předpisem, a které tak přenechává soudu, aby podle svého uvážení v každém jednotlivém případě vymezil sám hypotézu právní normy ze širokého, předem neomezeného okruhu okolností.*“ - 28 Cdo 2535/2011).

Při jednání soudu dne 3.6.2014 byl žalobce dle 118a odst. 1, 3 o.s.ř. vyzván k doplnění skutkových tvrzení stran následků vazby („nadstandardně tíživých“) v jeho imateriální sféře, jejichž prokázáním by bylo možné odůvodnit žalobou požadované denní odškodné jdoucí nad „střední limit“, resp. převyšující více než trojnásobně horní hranici shora dovozeného judikatorního rozmezí. Žalobce reagoval podáním ze dne 7.7.2014, v němž vylíčil tyto následky (vztahené tedy specificky k vazbě, odhlédnuto od řady tvrzení týkajících se újem působených mu trestním stíháním jako takovým) tak, že byl před zahájením trestního stíhání (a tedy i vzetí do vazby) bezúhonný, že s manželkou již od roku [redacted] usiloval o založení rodiny, manželka [redacted] pod vlivem jí způsobených stresujících okolností, že vazbou byla snížena pověst žalobce a že negativně ovlivnila psychiku žalobce a jeho zdravotní stav vůbec.

Odvolací soud přiznal žalobci na odškodnění nemajetkové újmy za vazbu částku [redacted]-Kč, tj. přepočteno na denní odškodné [redacted]-Kč. Soud dospěl k závěru, že tuto částku lze akceptovat jako adekvátní odškodnění. Žalovaná netvrdí žádné okolnosti, pro které by měla být výše odškodnění určena v dolní polovině zmíněného rozmezí. Žalobce naopak netvrdí důvody, pro které by bylo na místě odškodnění zvýšit k horní hranici tohoto rozmezí, tím méně pak nad něj (nadto několikanásobně) – žalobci (jistě) hrozil vysoký trest (pět až dvanáct let odnětí svobody), což však při naplnění vazebních důvodů nemuselo nutně přispět

vedl k mému pádu, měl jsem [REDAKCE], ten skončil.“), pak nutno zdůraznit, že uvedené lze v konkurenci s trestním stíháním prakticky souběžně prohlášeného konkursu vnímat jako důsledek vazby jen stěží (žalobce to ostatně po stránce tvrzení ani nečiní).

Adekvátním odškodněním žalobci výkonem vazby vzniklé nemajetkové újmy se tak soudu po zvážení všech v tomto směru tvrzených okolností jeví právě zmíněná částka „navýšeného středního denního odškodného“ [REDAKCE] Kč. Důvody pro její další zvýšení (tím méně pak na částku žalobcem požadovanou) soud neshledává. Bylo proto i ohledně nároku sub. 3) rozhodnuto, jak ve výroku I. tohoto rozsudku uvedeno, tento byl zamítnut.

Výrok o nákladech řízení vychází z ust. § 142 odst. 1 a contrario o.s.ř., když v řízení v rozsahu daném kasačním zásahem Nejvyššího soudu zcela úspěšné žalované žádné náklady nevznikly. Proto soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá na náhradu nákladů řízení právo.

Poučení: Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení k Městskému soudu v Praze prostřednictvím soudu zdejšího.

V Praze, dne 29. ledna 2015

JUDr. Pavel Vlach, v. r.
soudce

Za správnost vyhotovení:
Nikola Matesová